

Antidogma - USA: adósságcsapdában verg?dve

2011 április 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Az utóbbi id?ben ismét sokasodnak az Egyesült Államok fizetésképtelenné válására utaló el?jelek. Ben Shalom Bernanke, az amerikai jegybank (Fed) f?nöke felszólította a kongresszust, hogy tegyen meg mindent a közkiadások mérséklése érdekében, miel?tt még maguk a piacok fogják kikényszeríteni azt.

Ugyanakkor a hitelmin?sít? ügynökségek arra figyelmeztetik Washingtont, hogy a legjobb (AAA) osztályzat sem tart örökké, vagyis hiteles deficitcsökkent? stratégia híján végül az amerikai adósságbesorolás is leromolhat.

Február közepén az Obama-kormánynak igen feszült légkörben kellett benyújtania az idei pénzügyi évre vonatkozó költségvetési javaslatát, tekintettel az USA naponta mintegy négymilliárd dollárral növekv? adósságállományának a fenyegetésére, amely ilyen ütem mellett április-májusra meg fogja haladni a kongresszus által megállapított 14 290 milliárd dolláros „plafont”. Jogos a kérdés, hogy vajon az Egyesült Államok meddig finanszíroztathatja még külföldi befektet?k által az államkölcsöneit, és meddig úszhatja meg a kamatemelést, s?t – ha folytatódnak a jelenlegi trendek – egész egyszer?en a pénzügyi összeomlást? Egyáltalán valóban védve van egy olyasféle adósságválságtól, mint amely tavaly az eurózónát megrázta?

A számlák összegzésekor ugyanis fehéren-feketén kiderül, hogy a mérleg egyáltalán nem kedvez? a világ vezet? gazdasági hatalma számára, és amint azt Jean-Paul Trichet, az Európai Központi Bank (ECB) elnöke egyébként nem is mulasztja el sohasem hangsúlyozni, általánosságban a közkiadások sokkal jobb állapotban vannak az eurózónában, ahol a halmozott adóság a GDP 80 százaléka, miközben az USA-ban meghaladja a 95 százalékos rekordszintet.

Maga a kongresszus költségvetési hivatala (CBO) is történelmi szint? költségvetési hiánnyal számol erre az évre, egészen pontosan egy 1480 milliárd dolláros „lyukkal”. Jelenleg az Egyesült Államok minden egyes elköltött dollárból 40 centet hitelb?l fedez, nem meglep? tehát, hogy január végi beszámolójában a CBO egyenesen „lesújtónak” min?síti a költségvetési kihívást, amellyel az ország szembesülni kénytelen.

Miközben az iparosodott világ nagy része mindenáron igyekszik lefaragni a költségvetési hiányából, az amerikaiak mindeddig az ellenkez? stratégiát választották. Decemberben meghosszabbították a Bush-érából örökölt adócsökkent? intézkedések hatályát, és változatlanul rendkívüli segélyekkel támogatják a munkanélkülieket. Mindez több mint 850 milliárd dollárt emésztett fel, vagyis 150 milliárddal többet, mint amennyit Bush az amerikai bankrendszer megmentésére költött elnöki ciklusa végén.

Azzal, hogy a gazdaságélénkítést er?lteti a megszorítások helyett, az Egyesült Államok kockázatos játékot ?z: vagy sikerül növekedési pályára állítania a gazdaságát és ezzel együtt csökkentenie az államháztartási hiányát, vagy az amerikaiak az adócsökkentést megtakarításra használják fel, és ezáltal semmissé teszik a gazdasági hatását, ugyanakkor még tovább rontva a költségvetés állapotán.

A hitelmin?sít? intézetek nagyon is tisztában vannak a helyzet komolyságával, hiszen egyre fokozódó mértékben szubvencionálva a gazdaságát és ezáltal tovább növelve eladósodottságát, az USA éppen az ellentétes irányt választja ahhoz képest, mint ami a pénzügyi egyensúlya helyreállításához vezetne. A riasztó el?jelek ellenére azonban az Egyesült Államoknak mindeddig sikerült annyi pénzt kölcsönöznie, amennyit csak akart, mindenekel?tt persze éppen az AAA min?sítés? adósságbesorolásának köszönhet?en, mivel napjainkban egyre kevesebb ország érdemli ki ezt az osztályzatot.

Változatlanul élénk tehát a kereslet az amerikai államkötvények iránt, amelyeket a világ legbiztosabb befektetései között tartanak számon. Különösen addig, amíg a dollár marad az általánosan elfogadott referenciavaluta, hiszen ebb?l következ?en az amerikaiak elvileg mindig törleszteni tudják az adósságukat, egyszer?en csak azzal, hogy kinyomtatják a szükséges mennyiség? dollárt. Lassanként azonban a zöld hasú valuta mégiscsak a kimerülést kockáztatja.

Az amerikai jegybank szerepét betölt? Fed már tavaly ?szt?l nagy volumen? pénzkibocsátásba kezdett a gazdaságélénkítés támogatására, márpedig a bankóprés „felturbózása” azzal a veszéllyel jár, hogy általános bizalmatlanságot kelt a dollárral szemben, ami kötvénypiaci krachba torkollhat, más szóval az államközi kölcsönkamatok ugrásszer? megemelkedését okozhatja. Ha lehet, még abszurdabbá teszi az USA pénzügyi helyzetét, hogy az ország legf?bb hitelez?je – immáron Kínát és Japánt is megel?zve – maga a Fed. Miközben Kínának csaknem 900 milliárd dollárral, Japánnak majdnem 880 milliárddal tartozik az amerikai állam, a saját központi bankja mintegy 1600 milliárd dollárnyi kincstárjegyet halmozott fel, és mivel mindezen kötelezvények megvételéhez nem kell mást tennie, csak pénzt nyomtatnia, valójában virtuális hitelt nyújtott önmagának. (Az EU két vezet? hatalma, Németország és Franciaország együttesen sem birtokolnak százmilliárd dollárnyi amerikai államkötvényt, és ezzel Németország „bizalmi indexe” az amerikai gazdasággal szemben alacsonyabb, mint Thaiföldé, Franciaországé pedig alacsonyabb, mint Mexikóé.)

Ugyanakkor a világ legnagyobb (2850 milliárd dolláros) devizatartalékával rendelkez? Kína az utóbbi évtizedben jórészt amerikai államkötvényekbe fekteti a folyamatosan pozitív külkereskedelmi mérlegében megjelen?

bevételeit, ezzel természetesen nem politikai preferenciákat, hanem a piac logikáját követve. Újabban azonban Pekingben is felmerült a kérdés, hogy vajon mennyire célszer? és bölcs dolog egyetlen vasat tartani a t?zben, és egyre sürget?bb igényként jelentkezik a devizatartalékok diverzifikálása.

Nyilván ezzel összefüggésben a kínai központi bank a tavalyi évben már több tízmilliárd dollárral kevesebb amerikai kincstárjegyet vásárolt. Ugyanebben az id?szakban Nagy-Britannia vált az amerikai államhitel legnagyobb felvásárlójává, azaz a kínaiak brit közvetít?kön keresztül szerzetek be amerikai államkötvényt, így ugyanis adott esetben kisebb árfolyamkockázattal és diszkrétebben tudnak megszabadulni t?lük.

Gazdag István, demokrata

Ajánló